

Delstudie 1: Utveckling, utvärdering och implementering av RISKSAM-modellen

Utveckling

Ett viktigt första steg i föreliggande projekt är att vidareutveckla den strukturerade riskhanteringsmodellen RISKSAM. För att denna modell ska vara användbar för både polis och socialtjänst krävs det att denna modell är förankrad i dessa verksamheter samt utformad på ett användarvänligt sätt. Tanken är inte att RISKSAM ska utgöra ett nytt arbetssätt, snarare ska den effektivisera och strukturera det arbetssätt som både polis och socialtjänst redan använder. I detta avseende kommer projektets första del bestå i en pilotstudie där innehållet och utformningen av RISKSAM-modellen diskuteras och revideras i enlighet med polisens och socialtjänstens behov och önskemål. Här har Centrum Mot Våld (CMV, Socialtjänsten Örebro) deltagit genom att praktiskt använda sig av RISKSAM i ett antal fiktiva case av våld i nära relation. I denna pilotstudie läste kuratorerna vid CMV de fiktiva ärendena och fyllde med hjälp av en framtagen manual till RISKSAM enskilt i RISKSAM-modellens arbetsblad för varje ärende. Detta tog ungefär två månader att genomföra. Efter detta genomfördes en fokusgruppintervju där deltagarna i pilotstudien fick diskutera sina erfarenheter av att använda RISKSAM, vilka utmaningar de stött på, samt de förslag som de hade på revideringar av modellen och tillhörande manual. Förutom detta pilotprojekt har utformningen (t.ex. struktur och språkbruk) och innehållet i RISKSAM-modellen diskuterats med brottsoffersamordnare inom polisen, vilka är de som arbetar med frågor kring riskbedömning och riskhantering av partnervåld. Sammantaget har både polis och socialtjänst deltagit och haft stort inflytande på hur RISKSAM kan anpassas till att vara användarvänligt inom dessa verksamheter,.

Utvärdering

Nästa steg i projektet kommer bestå i att utvärdera validiteten av RISKSAM-modellen genom att undersöka om återfallssiffrorna i partnervåld är lägre i de ärenden där RISKSAM använts. Här är vår hypotes att i de ärenden där socialtjänst och polis använder sig av RISKSAM kommer återfallssiffrorna i partnervåld vara lägre jämfört med i de fall där dessa verksamheter arbetar ”som vanligt” (d.v.s. utan RISKSAM). För att kunna undersöka om denna hypotes stämmer kommer vi att genomföra en effektutvärdering med så kallad kvasiexperimentell design. Detta innebär att vi kommer att jämföra återfallssiffrorna i de ärenden där RISKSAM inte använts (kontrollgrupp) med de ärenden där RISKSAM har använts (experimentgrupp). Kontrollgruppen kommer att bestå av de partnervåld- och stalkningärenden som CMV arbetat med under 2016 där vi retrospektivt följer upp återfallssiffror för gärningspersonerna i dessa ärenden. Dessa återfallssiffror jämför vi sedan med experimentgruppen, som kommer att bestå av de ärenden där CMV använt RISKSAM-modellen under perioden februari 2020- februari 2021 (inklusive ett års uppföljningstid, dvs februari 2022). På detta sätt blir kontrollgruppens återfallssiffror vårt basvärde, vilket senare kommer jämföras med experimentgruppens återfallssiffror. Denna utvärdering kommer att ge oss ett första svar på frågan huruvida användandet av RISKSAM kan bidra till lägre grad av återfall i partnervåld och stalkning.

Implementering

I det sista steget av delstudie 1 kommer vi att påbörja implementeringen av RISKSAM inom socialtjänsten och polisen i Region Bergslagen. Innan implementeringen påbörjas kommer vi att göra en ytterligare effektutvärdering, denna gång i form av ett experiment, av RISKSAM för att säkerställa modellens användbarhet utanför CMVs verksamhet. Således kommer vi att slumpmässigt välja ut sex kommuner i Region Bergslagen där socialtjänsten under sex månaders tid ska använda RISKSAM i partnervåld- och stalkningsärenden. Samtidigt väljs socialtjänsten i sex andra kommuner i samma region slumpmässigt ut till kontrollgrupper (dvs som inte arbetar med RISKSAM). Efter en uppföljningsperiod på 12 månader kommer vi sedan att jämföra återfallssiffrorna för ärendena i experiment- och kontrollgrupperna med varandra för att se om de kommuner som socialtjänsten arbetat med RISKSAM har lägre återfall jämfört med kontrollgrupperna. Efter detta experiment kommer RISKSAM att implementeras i samtliga kommuner och polisområden i Region Bergslagen.